

ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ.

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਖੋਸਲਾ ਜੇ.

ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ, -ਜਵਾਬਦਾਰ।

1953 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 322

1955
Oct.,

ਪਬਲਿਕ ਸਰਵੈਂਟਸ (ਪੁੱਛਗਿੱਛ) ਐਕਟ (1850 ਦਾ XXXVII)-- ਧਾਰਾ 2, 16, ਅਤੇ 23 -ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ- * ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂਚ-ਕੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਉਹ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ- ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕੀ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ - ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ - ਪੱਖਪਾਤ - ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਆਧਾਰ - ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੀ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ - ਸੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ--ਆਰਟੀਕਲ 226, 311 ਅਤੇ 311 - ਧਾਰਾ 226 - 'ਕਾਰਨ ਯੋਗ', ~ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ (II) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੋਟਿਊਸ਼ਨ ਦਾ ਘੇਰਾ

1947 ਦਾ) — 'ਕੀ ਪ੍ਰੋਟੋ 1850 ਦੇ ਐਕਟ XXXVII ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ—ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (1898 ਦਾ ਐਕਟ V)—ਕੀ 1850 ਦੇ ਐਕਟ XXXVII ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ—ਇੱਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੇਅਰਜ਼ ਦਾ ਜੋੜ-ਜੋੜ—ਕੀ-ਪ੍ਰਤੀ- ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ—ਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟਿਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ—26 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼—ਕੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

. ਪ੍ਰਤੀ ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ. ਜੇ

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵੈਂਟਸ (ਇਨਕੁਆਰੀਜ਼) ਐਕਟ, 1850 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੀ "ਨਿਯੁਕਤੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਅਹੁਦਾ ਦੇਣ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਸਿਰਫ਼ ਦਫ਼ਤਰ ਜਾਂ ਅਹੁਦਾ ਹੈ। ਕਿਸ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ. ਇਹ "ਸੇਵਾ" ਸਮੀਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਆਏ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਵਰਗੀਕਰਨ। ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 52 ਦੇ ਉਪਬੰਧ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵੈਂਟਸ (ਇਨਕੁਆਰੀਜ਼) ਐਕਟ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਕਲਾਸੀ ਫਿਕਸ਼ਨ, ਕੰਟਰੋਲ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਦੇ ਨਿਯਮ 55 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ■ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮਾ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਸਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਕਤ ਰਸਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਨਿਆਂ ਦਾ ਘਾਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। .

ਫਤਿਹਾ ਗਿਆ, ਕਿ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ। ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲਾਂ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਰਸ ਕੇਸ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ; ਕਿ ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ: ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਜਾਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਲਈ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ: ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੱਖਪਾਤ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ [ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਣਉਚਿਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ,

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਜਿਮੇਵਾਰੀ ਜੋ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਵਾਨਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਕਮਿਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਲਈ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਨਾ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 311 ਦੁਆਰਾ ਗਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਰਡਰ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਆਯੋਜਿਤ, ਜੋ ਕਿ const? ਵਾਜਬ ਮੌਕੇ ਦੀ ਟੋਨਲ ਗਰੰਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਕਿ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰ ਬੇਨਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਵਾਜਬ ਹੋਵੇ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਮੌਕੇ ਦੀ ਘਾਟ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦੇ ਦੋ ਮੌਕੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ - ਇੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਸੋਪਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਆਰਟੀਕਲ 311 ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਸ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਐਚ.ਆਰ. ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੇ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਜ਼ਾ ਬਾਰੇ ਆਰਜ਼ੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਉਸ ਕੋਲ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਗੈਰਵਾਜਬ ਹੈ

ਉਸ ਲਈ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜੇਕਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਯਮ 55 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਜਾਂ 1850 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਾਂ ਜੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵੈਂਟਸ (ਪੁੱਛਗਿੱਛ) ਐਕਟ, 1850 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟ ਅਨੁਕੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਕਲਾਸੀਕੇਸ਼ਨ, ਕੰਟਰੋਲ ਅਤੇ ਅਪੀਲ), ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 55 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲੋਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਮਾਮਲੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 314 ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰਤੀ ਖੋਸਲਾ, ਜੋ

ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ, (1) ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311 ਵਿੱਚ "ਵਾਜਬ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਸੂਝਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵਾਜਬ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਪੱਖਪਾਤੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਤਰਕ ਯੋਗ ਹੈ, ਉਹ ਦੂਜੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਪਰ ਹੋਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(3) ਪਬਲਿਕ ਸਰਵੈਂਟਸ (ਇਨਕੁਆਰੀਜ਼) ਐਕਟ, 1850 ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਵਿੱਚ "ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਕਰੀ" ਦਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311 ਵਿੱਚ u -d ਵਜੋਂ "ਨਿਯੁਕਤ" ਦਾ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ਹੈ। ਪਾਲਤੂ? ਓਨਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ।

(4) ਪਬਲਿਕ ਸਰਵੈਂਟਸ (ਇਨਕੁਆਰੀਜ਼) ਐਕਟ, 1850 ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।

(5) ਪਬਲਿਕ ਸਰਵੈਂਟ (ਪੁੱਛਗਿੱਛ) ਐਕਟ, !</), ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1947, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਏ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੋ-ਇਨਕਵਾਇਰ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। 1850 ਦਾ ਐਕਟ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ * ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਹੈ। ਹਟਾਉਣਾ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨਾ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(6) ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਵਿਵੇਕ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਬੂਤ।

(7) ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਪਬਲਿਕ ਸਰਵੈਂਟਸ (ਇਨਕੁਆਰੀਜ਼) ਐਕਟ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ।

(8) ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਵਰਗੀਕਰਨ, ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(9) 26 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ * ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਇੱਕ ਕੋਪੀ ਅਤੇ * ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ [^] ਈਕੁਏਟਿਵ ਰਿਪੋਰਟ; ਅਤੇ *W-rtrofMandamus*, ਜਾਂ *ICttTC* ■ *.Wr jji* ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੈ। ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ-1 ਜਵਾਬਦਾਰ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਸੀਆਰਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, *ar.* ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਿੱਤੇ। [^]

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ, ਬੀ.ਐਸ. ਚਾਵਲਾ ਅਤੇ ਐਚ.ਐਸ.

ਐਸ, ਐਮ. ਸੀਕਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਡੀਕੇ ਕਪੂਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਆਰਡਰ.

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ.—ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬਿੰਦੂ, ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਜੋ ਕਿ ਕਈ ਸਹਾਇਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇੱਕ ਸਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1949 ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਉਸਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਵੈਸਟਨ ਨੂੰ 18 ਮਈ, 1950 ਨੂੰ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵੈਂਟਸ (ਇਨਕੁਆਰੀਜ਼) ਐਕਟ, 1850 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 14 ਮਈ, 1951 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇੱਕ ਰਕਮ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਰੁਪਏ ਦਾ 16,000 ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 16,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਠੱਗੀ ਮਾਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। 30,000 ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 11 ਫਰਵਰੀ 1952 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੰਮੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਯੋਗ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਕੌਣ ਸਨ। ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 27 ਜੁਲਾਈ, 1953 ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਧਾਰਾ 311 ਅਤੇ 314 ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਿੰਨ ਦਲੀਲਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਹੈ

TM ia ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ
ਕੋਲ ਕੁੰਡਾਰੀ ਸੀ. ਐਕਸ. ਆਰ. ਏ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ

ਸੀ

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਡਿਸ ਮਿਸਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ। ਇੱਕੋ ਅੱਖਰ. ਦੂਜਾ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਗਵਾਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਕਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਉਹ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੀਜਾ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ - ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਮੌਕਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕ ਸੀ- ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਉਕਤ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ- ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸੀਵਿਯਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਜਨਤਕ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਵੈਸਟਨ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। 1850 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਅਤੇ 23 ਵਿੱਚ ਸਟੈਚੂ ਟੋਰੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦਾ ਹੈ:-

"2. ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਰਸਮੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਚੰਗੇ ਆਧਾਰ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ,

ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ- ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨੂੰ ਸੱਚਾਈ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ-^{vi}

»

ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ
ਭਾਰਤ

ਸੈਕਸ਼ਨ 23 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ

23. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, 'ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੀ "ਨਿਯੁਕਤ" ਸਮੀਕਰਨ "ਸੇਵਾ" ਸਮੀਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ, ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ, ਇਕੱਲੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ, ਨਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਮੇਰੇ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਲ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਆਕਸਫੋਰਡ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ " ਨਿਯੁਕਤੀ " ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ। ਜਾਂ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ; ਦਫਤਰ ਹੀ।" ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੀ "ਨਿਯੁਕਤੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਦਫਤਰ ਦੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਉਹ ਦਫਤਰ ਜਾਂ ਅਹੁਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ "ਸੇਵਾ" ਸਮੀਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 23 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਜਨਤਕ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂ ਸੂਬਾਈ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਲਿਬਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਨੂੰ ਉਕਤ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਸਾਰ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ^{ਠਾਲ} -ਨਾਲ ਇਕ ਘਟਨਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, *corres- The India* 1 ^ P on ^ n ^ Power of remova 1*, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਜਿਸ ਕੋਲ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ। ਪੋਸਟ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਭੰਡਾਰੀ। ਸੀ.ਜੇ. ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਉਸ ਨੂੰ ਉਕਤ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਸ਼੍ਰੇਣੀਕਰਣ, ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 52 ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਜ਼ ਦੁਆਰਾ।

ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਵੈਸਟਨ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਬੇਨਿਯਮੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਵਾਬ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ। ਪਬਲਿਕ ਸਰਵੈਂਟਸ (ਇਨਕੁਆਰੀਜ਼) ਐਕਟ, 1850, ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ (ਵਰਗੀਕਰਣ, ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 55 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਟਾਉਣ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ, ਪੀ. ਜੋਸਫ ਜੌਨ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਟ੍ਰੈਵਨ ਕੋਰ-ਕੋਚੀਨ (1) ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਕਤ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਹੈ

(1)

ਏਆਈਆਰ 1955 ਐਸਸੀ 160, 166

ਰਿਸ਼ਬੁਦ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ (1) ਦਾ ਨਿਆਂ ਦਾ ਗਰਭਪਾਤ ਹੋਇਆ।

ਟਾਈਲੀ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ! * ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਕਿ ਭੰਡਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਸੀਜੇ ਆਰਟੀਕਲ 311 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ

ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਵਰਗੀਕਰਣ, ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 55 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵੈਟਸ (ਪੁੱਛਗਿੱਛ) ਐਕਟ, 1850 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਵਉੱਚ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਲਈ ਕਿਸੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਸ ਏ ਵੈਕਟਾਰਮਨ ਬਨਾਮ ਦਿ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (2) ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ,-

“ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ 1850 ਦੇ ਐਕਟ XXXVII ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਜ਼ਾ ਉਸ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। * * ”

ਦੂਸਰਾ ਸਵਾਲ, ਅਰਥਾਤ ਕੀ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਵੈਸਟਨ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੰਕਲਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮੀਕਰਨ "ਵਾਜਬ" ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਟੀਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਉੱਘੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼

(1) ਐਲਆਰ 1955 ਐਸਸੀ 196, 204

(2) 1954 SCR 1150

'ਵਾਜਬ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਖਾਸ ਅਰਥ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ $\text{£ } 0 \text{ coun}^{\wedge}$ what is not number and ਮਾਪ ਜੋ TI ਨਹੀਂ ਹੈ। TT i ਸਪੇਸ. ਜੋ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਹੈ ਉਹ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ.,

ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਹੈ। ਜੋ ਵਾਜਬ ਹੈ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕੀ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਕਾਫੀ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਭੰਡਾਰੀ, ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੀਲ, ਬੋਨਟ v. ਵੈਲਿਅਰ (1)। ਹਟਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜੋ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਲਈ, ਮਿਸੀਸਿਪੀ ਪਾਵਰ ਐਂਡ ਲਾਈਟ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਸਿਟੀ ਆਫ ਜੈਕਸਨ (2), ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਥੋੜੀ ਵੱਖਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ, ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ

ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲਾਂ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਰਸ ਕੇਸ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ; ਕਿ ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ; ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਜਾਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਲਈ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਂਗਰ ਬਨਾਮ *ਸੀਮਨ* (3).

ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸਿਰਲੇਖ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਆਮ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ 21 ਜੂਨ ਨੂੰ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 1 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਰਾਲ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੇ 7 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ 'ਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ

- (1)
- (2)
- (3)

128 ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 1061
ਮਿਸ਼: 9 F: ਪੂਰਕ J64, 568
4 F. (2d) 80

31 ਜੁਲਾਈ, ਅਤੇ 21 ਅਗਸਤ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 5 ਸਤੰਬਰ ^{v ਨੂੰ ਸ਼ਿਮਲਾ}
ਵਿਖੇ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਅਤੇ ਇਸਤਰਾਸ਼ਾ ਗਵਾਹੀ ⁰ ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ 23 ^{ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।}

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 27 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ
ਲੰਮਾ ^{ਬਿਆਨ ਬਲੀਅਨ} (ਜੇ ਏਰੀ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੋਐਫ 27 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ
ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 28 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ 5 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ
ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ 5 ਤੋਂ 28 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ
13 ਮਾਰਚ ਤੋਂ 29 ਮਾਰਚ, 1951 ਤੱਕ ਸੁਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ 30 ਮਾਰਚ
ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਹਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੀ। ਇਸਤਰਾਸ਼ਾ ਪੱਖ ਲਈ ਕੁੱਲ
125 ਗਵਾਹਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ 82 ਗਵਾਹਾਂ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ
ਸਮੂਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਕਮ ਮਿਸ਼ਨਰ
ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। -
ਉਹ ਹਰ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਹੁਤੇ
ਹੁਕਮ ਉਨੇ ਹੀ ਉਚਿਤ ਸਨ ਜਿੰਨਾ ਉਹ ਵਾਜਬ ਸਨ। ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰ ਅਰਜ਼ੀ ' ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮ
ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਦੀ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਜੋ ਸਬੂਤ ਇਸ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 106 ਪ੍ਰਿੰਟ ਕੀਤੇ ਫੁਲਸਕੈਪ ਪੰਨਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ
ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪੀ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ
ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਮੁਖੀ
ਸਨ, ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾਇਆ। ਉਸਨੇ
ਹਰ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸਦੇ
ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਜਾਂ
ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ।

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਦੋ ਆਲੋਚਨਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ
ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹੈ

ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਵੈਸਟਨ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ: ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਮ*ਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸੀ, ਇਸ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਨਿਕਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਭੰਡਾਰੀ ਸੀ.ਜੇ. ਉਹ ^{ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ} ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਅੜੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਮਨ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆਇਆ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਕਈ ਜਾਇਜ਼ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਇਲਜ਼ਾਮ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਲ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਸਮਝਦਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਪੱਖਪਾਤ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਣਉਚਿਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਮੈਂ. ਗ੍ਰੈਥ ਬਨਾਮ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ, (1)।

ਦੂਜੀ ਆਲੋਚਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੁਝ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਅਸਫਲਤਾ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਅਸੀਂ ਕਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਨਵੇਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਯੋਗ, ਗਲਤ ਜਾਂ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਸਨ। ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜੋ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਲਈ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕੀ ਇਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ

(i)

1 ਪਾਈਕ ਅਤੇ ਫਿਜ਼ਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਨੂੰਨ (2d) 651

ਮੇਰੀ ਤਸੱਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਈਵੀ-ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਡੈਂਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਸੰਚਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਈ ^ ਈ ਇੰਡੀਆ* 1^ ਨੂੰ ਮੋੜਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀਜੇ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। _____ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਵਾਜਬ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹੇ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਗੜਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਵਾਜਬ ਮੌਕੇ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਗਾਰੰਟੀ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰ ਬੇਨਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਵਾਜਬ ਜਾਂ ਹੋਰ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਓਨੀ ਹੀ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਕਈ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ; ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਉੱਘੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਉਸ ਦਾ ਸਾਮ੍ਹਣਾ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ - ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਤਿਆਰ ਕਰਨ, ਕਈ ਪੀਨਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਬਿਆਨ ਪੜ੍ਹਨ, ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ 82 ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਲੰਬੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਹਰ ਸੰਭਵ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਏ ਗਏ ਕੁਝ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਕਮੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ

ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਮੌਕਾ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਫਾਈਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਤੰਤਰ, ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

The
'union

ਤੀਸਰੀ ਦਲੀਲ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੌਕਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਪਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 1952 ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ - ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਪੁਨਰ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂ ਪੁਨਰ-ਉਰਚਨਾ ਦੇ ਪੁੰਜ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨਾਲ ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਰੱਖਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਵਰਗੀਕਰਣ, ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 55 ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵੈਂਟਸ (ਇਨਕੁਆਰੀਜ਼) ਐਕਟ, 1850 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਜੇਕਰ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ

ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਫਿਰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ-

ਜੋ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।^੯ ? j! ^{੦੦} * ਇਹ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈ

ਕਿ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ-
 ਭੰਡਾਰੀ, ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ
 ਵਾਜ਼ਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਲਏ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ।
 ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦੇ ਦੋ ਮੌਕੇ
 ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ
 ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਸ ਲਈ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ
 ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰਵਾਜ਼ਬ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ
 ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਵਰ
 ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜੇਕਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਯਮ 55 ਦੇ
 ਉਪਬੰਧਾਂ ਜਾਂ 1850 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਾਂ ਜੋ ਜਾਂਚ
 ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।
 ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ
 ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਜ਼ਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ
 ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਆਫ ਦਿ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ
 ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਐਲਐਮ, ਲਾਅਜ਼ ਕੇਸ (1) ਨਾਲ
 ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੋਖਿਆ: -

“ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ
 ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 240 ਦੀ
 ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਯਮ 55 ਦਾ ਪੁਨਰ-ਉਤਪਾਦਨ ਨਹੀਂ
 ਸੀ, ਜੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ।

ਨਿਯਮ 55 ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਸਰਵੈਂਟ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ
 ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ *
ਅਤੇ

Kapur Singh
v.
The Union of
India
Bhandari, C

ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਤੱਕ ਘਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਇਹ 'ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ' ਦੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੀ

ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਆ ਜਾਂਦਾ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੋਸ਼ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਹਨ। ਇਹ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਜੋੜ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੌਕੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਿਵਲ ਸਰਵੈਂਟ ਨੇ ਨਿਯਮ 55 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਪੜਾਅ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਲਈ ਕਹੇ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਹ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰੇ”।

ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਫੀ ਮੌਕਾ ਸੀ, ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1850 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 314 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ- ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਆਰਟੀਕਲ ਰਾਜ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ

\$ J^ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਰੇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ

ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ.- ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ ਜੋ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਜਨ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ 1850 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ

ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਪਰ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੰਨੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਐਕਟ ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਵਰਗੀਕਰਣ, ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 55 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲੋਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਅਨੁਕੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 1850 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇਸ ਤੱਥ ਕਾਰਨ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜੋ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਵਾਨਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਹ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ-1850 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ।

^ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਾਮੂਲੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਜੋ ਇਮਾਰਤ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਰੀ ਇਮਾਰਤ ਰੋੜ ਦੀਆਂ ਨੀਹਾਂ 'ਤੇ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਹੀਂ

ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਧੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜੋ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪਲ ਦੀ
 The ਪੜਤਾਲ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਇਕੋ
 Union ਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ
 ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਕਰੂੰਗਾ
 ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਅਨੁਸਾਰ ਆਰਡਰ.

Khosla, J. ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸ. ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਹਨ ਜੋ ਭਾਰਤੀ
 ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਅਤੇ 27 ਜੁਲਾਈ, 1953
 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ
 ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ
 ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰੇ 14 ਅਤੇ 15 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਈ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ
 ਬਰਖਾਸਤਗੀ।

ਸਬੰਧਤ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ T513 ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ
 ਪ੍ਰੀਖਿਆ J ਦੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ
 ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1949 ਤੱਕ
 ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
 ਗਿਆ ਸੀ। ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ
 ਅਤੇ 5 ਮਈ, 1950 ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁਅੱਤਲੀ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ
 ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੰਮੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਭੇਜੀ। ਫਿਰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਬਾਰਾਂ
 ਦੋਸ਼ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵੈਂਟਸ
 (ਇਨਕੁਆਰੀਜ਼) ਐਕਟ (ਐਕਟ XXXVII ਆਫ 1850) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ,
 ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ, ਮਿਸਟਰ ਐਰਿਕ ਵੈਸਟਨ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ
 ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਦੋਸ਼ ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਰ
 ਬਾਕੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹੋਈ। ਇਹ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਚੱਲੀ।

-"" ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ -
 ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ
 ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਸੈਕੰਡੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮਈ, 1951
 ਵਿੱਚ ਮਿਸਟਰ ਵੈਸਟਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ *
 ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ
 ਦੌਰਾਨ ਇਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਪਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ

ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰੋ ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਵੈਸਟਨ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਈ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ

ਪਾਇਆ। ^ v \

^

ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ

ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ^{1 v ^ ^} ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। _____ “ਕਾਰਨ

ਦੱਸੋ” ਨੋਟਿਸ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. 11 ਫਰਵਰੀ, 1952 ਦੀ ਮਿਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰਚ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1952 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਪ੍ਰੈਲ, 1952 ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਲੰਮੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਾਂ ਓ-ਵਰ 500 ਟਾਈਪ ਕੀਤੇ ਫੁਲਸਕੈਪ ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਜੋ ਉਸਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਯਾਦਗਾਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਐਲ

ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮੰਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਬੁਲਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 27 ਜੁਲਾਈ 1953 ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। 27 ਅਕਤੂਬਰ, 1953 ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਮ ਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਰੱਖਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸ ਦਾ ਬਚਾਅ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਈ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ (ਪਟੀਸ਼ਨਰ) ਨੂੰ ਹਰ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਹਟਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਝੂਠੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਸਨ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਿਸਟਰ ਐਰਿਕ ਵੈਸਟਨ, ਇਸ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਤੇ ਵੀ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਆਧਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰੇ 14 ਅਤੇ 15 ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ, ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਜੋ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।

^M ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ-
ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ

[^] ia

ਖੋਸਕ ਜੇ ਦੀ

(i) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ-

ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ

ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

- (ii) ਜਾਂਚ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 314 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ-
- (a) ਪਬਲਿਕ ਸਰਵੈਂਟਸ (ਪੁੱਛਗਿੱਛ) ਐਕਟ ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- (b) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।
- (c) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।
- (iii) ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਮਾੜਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂਚ ਖੁਦ ਹੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਖਰਾਬ ਸੀ-
- (a) 1850 ਦਾ ਐਕਟ XXXVII ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾਰਾਜ਼ ਸੀ।
- (b) 1850 ਦਾ ਐਕਟ XXXVII ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ (1947 ਦਾ ਐਕਟ II) ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
- (c) ਮਿਸਟਰ ਵੈਸਟਨ ਹਾਈ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ^{ਭਾਰਤ ਸੀ,} ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਭਾਗ ਡੀ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. 11(ਬੀ) (i) ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।
- (d) ਪੁਨਜਾਬ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਆਈਸੀਐਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

- (e) ਰਿਪੋਰਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੈ। [ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਬਿੰਦੂ (ii) (b) 1 ਦੀ ਦੁਹਰਾਓ ਹੈ।
- (f) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਸ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪੱਖਪਾਤੀ ਸੀ।
- (g) ਜਾਂਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਈ ਸੀ।
- (iv) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਉਸ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਮਾੜੀਆਂ ਸਨ।

ਮੈਂ ਹੁਣ ਇਹਨਾਂ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਜਨ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ

ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੀਵਿਯਾਨ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ
 v. of ਇਸ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ. ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਜਨ ਨੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ
 The Union of India ਕੀਤਾ: ਭਾਰਤ ਲਈ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਆਈ. ਐਮ
 (1), ਐਸ. ਏ. ਵੈਕਟਾਰਮਨ ਬਨਾਮ ਦਿ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (2),
 ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਰਵੀ ਪਰਤਾਬ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਰਾਜ (3), ਸ਼ਿਆਮ ਲਾਲ
 ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ (4), ਅਤੇ ਨੌਬਤ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ (5)।

ਮੈਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਜੋ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਜਨ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। AH ਕਿ ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਵਿਚਲੇ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਨੂੰ " ਵਿਰੁਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਯੋਗ ਮੌਕਾ" ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ. ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਵਾਜਬ ਮੌਕੇ" ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਚੁਣਿਆ। ਇੱਥੋਂ "ਵਾਜਬ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਸੂਝਵਾਨ ਆਦਮੀ ਦੁਆਰਾ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ "ਕਾਰਨ" ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਜੋ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸਬੂਤ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਰਸਮੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਰੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਾ ਹੋਵੇ।

(1) ਏਆਈਆਰ 1948 ਪੀਜੀ 121

(2) 054 SCR 1150

(3) ਏਆਈਆਰ 1952 ਸਾਰੇ. 99

(4) ਏਆਈਆਰ 1954 ਸਾਰੇ. 235

(5) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1953 ਪੰਜਾਬ 137

ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ^{v<} ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ 4c ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ! °* ਫੁੰ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਕਹੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ^{ਕਰੇਗੀ}। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਪਰ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਥਾਨ ਆਈ.ਐਮ. ਲੇਲ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ, ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਵਰਗੀਕਰਨ, ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 55 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਝ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਲਾਇਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਐਡ ਆਇਤ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 240 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, 1935 ਦੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਲੇਲ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਲੇਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨੋਟਿਸ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲਾਲ ¹ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ-

“ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ
ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 240
(17AIF 1948 PC121) ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) —

ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ
ਬਨਾਮ.
ਭਾਰਤ ਦੀ
ਯੂਨੀਅਨ
ਖੋਸਲਾ, ਜੇ.

*

ਨਿਯਮ 55 ਦਾ ਮੁੜ ਉਤਪਾਦਨ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਯਮ 55 ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਸਰਵੈਂਟ ਨੂੰ 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ/ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ; ਇਹ ' ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦੇ ਵਾਜਬ ਮੌਕੇ' ਦੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ । ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਪ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਆ ਜਾਂਦਾ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੋਸ਼ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਸੁਝਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਸਿਰਫ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਹਨ। ਇਹ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਸਿਰਫ ਇਹ ਜੋੜ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਵਸਰ ਟਿਊਨਿਟੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ । ਜੇਕਰ ਸਿਵਲ ਸਰਵੈਂਟ ਨੇ ਨਿਯਮ 55 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਪੜਾਅ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਲਈ ਕਹੇ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਹ ਫਿਰ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ।"

ਮੈਂ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਲੰਬਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਜਨ ਨੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ

ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੀ ਜਾਂਚ। ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ

ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਗਭਗ ਸਟੀਕ ਪ੍ਰਜਨਨ ਹਨ।

v.
The Union of
India

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੀ ਧਾਰਾ 240, ਉਪ ਧਾਰਾ (3), ਦੀ ਧਾਰਾ 240, ਉਪਧਾਰਾ (3), ਧਾਰਾ 240 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ, ਵਿਧੀਵਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਲਈ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਮੰਗਣ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ. ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਮਿਸਟਰ ਵੈਸਟਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜੋ ਵੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਉਹ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜਾਂ ਡੀ ਨੂਓ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ। ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਕਰਨਾ ਬਾਕੀ ਹੈ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਹੈ • ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਡਿਸ - ਮਿਸਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਉਸਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਛੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਪੜਾਅ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਲਈ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ

- (1) ਉਹ ਪੜਾਅ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- (2) ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜਾ ਪੜਾਅ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਿਯਮ 55 ਜਾਂ 1850 ਦੇ ਐਕਟ XXXVII ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

Kapur Singh
v.
The Union of
India

ਖਿੱਚ ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਸਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸੁਣਵਾਈ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

Khosla, J.

(3) ਤੀਜੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਨ- - ਕਵਾਇਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਸੌਂਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। (ਸਜਾ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ ਵੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਪੜਾਅ (3) 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ)।

(4) ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਖੋਜ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(5) ਹੁਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 240 ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਪੰਜਵਾਂ ਪੜਾਅ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰਨ, ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਮੰਗਣ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਂਚੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਸਰਕਾਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਪੁਨਰ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ^{ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਦੀ} ਮੁੜ-ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ | ਖੋਸਲਾ, ਜੇ.

- (6) ਅਤੇ ਹੁਣ ਅੰਤਮ ਪੜਾਅ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਹੈ। ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕੁਝ ਘੱਟ ਜੁਰਮਾਨਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

I.M. LalVs ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੜਾਅ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜਾਅ (5) ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੋਸ਼ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਸੁਝਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਹਨ", ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ (5) ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੈਂ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੇ ਖਤਰੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਯਾਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਟੇਜ ਦਾ ਮਤਲਬ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਪੜਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੈਂਕਟਰਮਨ ਦੇ ਕੇਸ 1954 SC R, 1150 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਵੈਂਕਟਰਮਨ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਸੀ, ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵੈਂਟਸ (ਪੁੱਛਗਿੱਛ) ਐਕਟ, 1850 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਜਾਂਚ ਸਰ ਆਰਥਰ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਟ੍ਰੇਵਰ ਹੈਰੀਜ਼, ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ, ਅਤੇ ਉਹ ਦੋਸ਼ ਜੋ ਉਹ ਸੀ

ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਛੇ ਸਨ। ਵੈਂਕਟ- ਦ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ^{ਰਮਨ ਉੱਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ} ਭਾਰਤ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਸੀ

ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਵਿਸ਼ਾ> ਸਰ ਟ੍ਰੇਵਰ ਹੈਰੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਅਧੀਨ ਛੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ। ਵੈਂਕਟਾਰਮਨ ਨੇ ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ

ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਮੁਖਰਜੀ, ਜੇ.

“ਇਸ ਐਕਟ (ਐਕਟ XXXVII ਆਫ 1850) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ।”

ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਮਾਮਲਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਯੂਪੀ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ "ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ਿਆਮ ਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 465 ਏ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਅਗਰਵਾਲਾ, ਜੇ. ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਧਾਰਾ 311 ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਪ੍ਰੀਵੀ ਵਿੱਚ ਐਲ ਐਮ ਲਾਲਵਸ ਕੇਸ ਦੇ ਇੱਕ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਕੌਸਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ ਦਾ ਮੈਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ- ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ

ਉੱਪਰ ਲਾਲ. ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ^{ਯੂ}.

ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਆਮ ਲਾਲ ^{ਦੀ ^ ^ n}

ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਗਰਵਾਲਾ, ਜੇ. ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਜ਼ਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ- ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ, ਜੇ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨੌਬਤ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (1) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ

ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਬੇਨਿਯਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮੌਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਤਰਕ ਯੋਗ ਮੌਕੇ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਹੈ, ਉਹ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਤੱਥਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਵੈਸਟਨ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 18 ਮਈ, 1950। ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ 21 ਜੂਨ, 1950 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ 26 ਜੂਨ, 1950 ਨੂੰ ਮਿਸਟਰ ਵੈਸਟਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਲੰਬਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਇੱਕ ਮੁੜ-ਪ੍ਰਸਤੁਤੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਜੋ ਉਸਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਪਹਿਲੀ ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਬਾਰਾਂ ਦੋਸ਼ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਸਨ।

ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਸੀ
 v. ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ। ਮੈਂ >ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ * ਦੱਸ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਕਿ
 The ਨੰਬਰ 11 ਅਤੇ 12 ਦੇ ਦੋ ਚਾਰਜ ਘੱਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।
 Union

ਖੋਸਲਾ, ਐਕਸ

ਜਾਂਚ 7 ਜੁਲਾਈ, 1950 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਪੈਟ ਦੇ
 ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ 'ਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ
 ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 31 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਅਤੇ 21
 ਅਗਸਤ ਤੱਕ ਚੱਲੀ। ਇਹ 5 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਸਮਲਾ ਵਿਖੇ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
 ਸੀ। 23 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ, ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ
 ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਸਬੂਤ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ
 ਗਿਆ ਸੀ। 27 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦਾਇਰ
 ਕੀਤਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਬਿਆਨ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜੋ 27 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ
 ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 28 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ 5 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ
 ਦੀ 5*h ਤੋਂ 28 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਣਵਾਈ
 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ
 ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। 13 ਮਾਰਚ 1951 ਨੂੰ ਦੋ
 ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਫਿਰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ
 ਗਈਆਂ ਅਤੇ 29 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੀਆਂ। ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ 30
 ਮਾਰਚ ਤੋਂ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ
 ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਲਈ 125 ਗਵਾਹਾਂ ਅਤੇ ਬਚਾਅ
 ਪੱਖ ਲਈ 82 ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼।
 ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਸੀਆਈ*ਐਸ cciiidU ਵੀ ਪੇਸ਼
 ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਸਬੂਤ ਮੰਗਣ ਲਈ ਕਈ
 ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਰੇਕ
 ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਸਵੀਕਾਰ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ
 ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ
 ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਸਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਾਂ
 ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ^{ਇਸਲਈ} ਜਾਂਚ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਚੱਲੀ।

ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਟਿਓਨਰ ਵੱਲੋਂ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ
 ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ^ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਸਨ। ਉਸ ਕੋਲ
 ਨਿਆਂਇਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ * * ਉੱਚਿਤ ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ
 ਖੋਸਲਾ, ਜੇ.

*। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਣਾ

* ਮੈਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਤੁਕਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਇੱਕ ਦੇਖਭਾਲ ਹੈ- * ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਵਰ ਅਤੇ fo¹ ਸਕੈਪ ਆਕਾਰ ਦੇ 106 ਪ੍ਰਿੰਟ ਕੀਤੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ. ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ* ਸਬੂਤ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਜਨ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਵੈਸਟਨ ਕੋਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਰ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ।

* ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਣਿਆ. ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਬੇਤੁਕੇ ਵੱਡੇ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।

* ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਜੋ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਮੌਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਐਨ-

ਮੈਂ ਥੌਕਿਆ ਹੋਇਆ ਅਹਾਤਾ. ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 1947 ਵਿੱਚ ^^ ਜੁਲੀਅੰਦੂਰ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਡਿਪਟੀ ਕਮਟੀ ਸਟੇਨਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮਿੰਟ ਤਲਬ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

*, ਰਾਜਪਾਲ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਜੋ ਉਹ ਲੋੜਵੰਦ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਚਾਵਲਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਵੈਸਟਨ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ

The Union ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਿੰਟਾਂ ਲਈ ਕਾਲ ਕੀਤੀ। ਫਿਰ ਉਸਦਾ ਧਿਆਨ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ ਵੱਲ
 ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਜੋ
 ਛਾਪੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 56 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: -

ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. "ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮਿੰਟ <1 ਸਨ , ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬੁਲਾਏ ਗਏ
 ਸਨ ਅਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। *
 ਪੈਦਾ. ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸੇ ਦਾ
 ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
 /" ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਸ੍ਰੀ ਚਾਵਲਾ ਨੇ ਇਕਦਮ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਮ ਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿਚ ਮਿੰਟ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਿੰਟਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਦਿਖਾਈ ਜੋ ਗਵਰਨਰ ਦੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਚਾਵਲਾ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਇਸ 'ਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਉਸ ਗਵਾਹ* ਦੇ ਬਿਆਨ ਵੱਲ ਦਿਵਾਇਆ ਜੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰ. ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਜ਼ਿਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਕਾਪੀ ਸਹੀ ਕਾਪੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਸਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਮਿੰਟਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਸਾਨੂੰ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਚਾਵਲਾ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਜੰਗਲੀ 'ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸਨ ਜੋ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਦਮੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀਆਂ-ਜੁਲਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਕਿ ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਖੋਡਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ "ਤਰਲ ਮਿਤੀ" ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਸੀ (ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਵਰਤਦਾ ਹਾਂ) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਆਪਣੇ - ਜਨੂੰਨ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ

ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ- " Kapur Singh
 v.
 The Union of
 India
 Khosla, J.

“ਉਥੇ ਮੌਜੂਦ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਜਿਸ ਦਾ ਉਸਨੇ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਉਹ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਿਖਲਾਈ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਸੋਚਣ ਲਈ ਝੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਓਮਰ ਵਾਂਗ ਉਸਨੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਦਲੀਲ ਸੁਣੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਸਿਖਲਾਈ ਨੇ ਦਵੰਦਵਾਦ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਇੱਕ "ਜਨੂੰਨ, ਇੱਕ ਬੌਧਿਕ ਵਿਅਰਥਤਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਬੌਧਿਕ ਵਿਅਰਥਤਾ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਅਸਾਧਾਰਨ ਹੈ।

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਫਿਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ "ਅਜੀਬ ਸੁਭਾਅ" ਦੀਆਂ ਕਈ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੋਂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਮਿਲੀ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਗਲਾ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 314 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾਰਾਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ, ਕਿਉਂਕਿ 1850 ਦਾ ਐਕਟ XXXVII ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਜਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨਾਲ ਇਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਦੇ ਵੀ ਨਜਿੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਸੀਕਰੀ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲੋਥੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜੋ ਕਿ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ

ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਇੰਡੀਅਨ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਅਧੀਨ ਕਰਵਾਈ ਗਈ

v.
The
Union

ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

Venkataraman.

Khosla, J.

ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਜਨ ਦੀ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਸੈਕਸ਼ਨ 23 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੋ ਭਾਗ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ-

"2. ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਬਾਰੇ ਰਸਮੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਚੰਗੇ ਆਧਾਰ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਲੇਖਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸੱਚਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

"23. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, I -p ਸਰਕਾਰ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਤੀ ਪੁੱਤਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ■. ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ.

ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਜਨ ਦਾ ਆਰਗਨ < at mt v be j ut ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸੀਆਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਰਾਜ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ * ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। e ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਕੇਵਲ ਵਿਰੋਧੀ ਸਰਕਾਰ ਹੀ, ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਹੁਣ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਹੇਠਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ" ਦਾ ਉਹੀ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ "ਨਿਯੁਕਤ" ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਐਪ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਸਟੇਟਸ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਅਤੇ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ^ -

, " . . . ", H ਦੀ Lnjon
ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ- _____:

ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਹੈ- ਖੋਸਲਾ। ਜੇ. ਨੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਚਲਾਇਆ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਬਾਸੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ

ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 23 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸਮੀਕਰਨ "ਇੰਪਲੋ^ਡ ਅੰਡਰ" ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 111 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸਮੀਕਰਨ "ਏਪੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਕੇਤ" ਹੈ। ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਵਰਗੀਕਰਣ, ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਬਨਾਮ ਉਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਰੁਏ 23 ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੂਦ ਹੈ ਕਿ ' ਅਲ-ਇੰਡੀਆ ਸਰਵਿਸ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕੌਂਸਿਲ ਵਿੱਚ ਸਟੇਟ ਸੈਕਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਸਰਵਿਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ। ਇਹ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਰਾਜ ਦੀ ਰਾਜ ਦੀ ਸੈਕਟਰੀ ਟੈਰੀ ਇਨ ਕਾਉਂਸਿਲ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰਾਇਟ 35 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਿਯਮ 55 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਿੰਦੂ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਵਰਗੀਕਰਣ, ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 'ਸੇਵਾ ਤੋਂ' ਬਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਇਕੱਠੇ। ਇਹ ਕੰਮ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਵਰਗੀਕਰਣ,

ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਐਕਟ XXXVII ^v - 1850 ਦੇ ਅਧੀਨ। "ਇੰਪਲਾਈਡ ਅਧੀਨ" ਦਾ ਮਤਲਬ "ਨਿਯੁਕਤ" ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰਾ [^] ^e ਇੰਡੀਆ ¹¹ [^] ਮਤਲਬ [^] ^{ng} ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਖੋਜਲਾ, ਜੇ.

ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੀਸਰੀ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਖਰਾਬ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੀਆ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸੀਰੀਅਟਿਮ ਲਵਾਂਗਾ।

ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 1850 ਦਾ ਐਕਟ XXXVII ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾਰਾਜ਼ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 55 ਜਾਂ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੀ। ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਵਿੱਚ "ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਸ਼ਬਦ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਬੇਈਮਾਨ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਐਕਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਹਰ ਉਸ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਆਰਵੀਜ਼ੀਅਰ- ਓ ਆਰਟੀਈਏ 14 ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਹੋਵੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਉੱਥੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ;

ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਵੇਕ ਨਿਵਾਸ, LOW ਵੈਸਟਿੰਗ ਜਿਸਦਾ J^ion

ਭਾਰਤ ਦਾ

ਅਖਤਿਆਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਧਿਕਤਮ ਖੋਜਲਾ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਜੇ. ਇੱਕ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਸਭ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਵੇਗੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਵੇਕ ਦੇਣਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇ।

ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ? ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ (1947 ਦਾ ਐਕਟ II)। ਇਹ ਦਲੀਲ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ 1850 ਦਾ ਐਕਟ XXXVII ਇੱਕ ਦੰਡ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਟਾਉਣਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਸ.ਏ., ਵੇਨ ਕਟਾਰਮਨ ਬਨਾਮ ਦਿ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡ ਏ (1) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟਿਕ ਗਈ। ਆਈ

ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਜੱਜ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ-

^u - ਮੁਕਨਰਜੀ, ਜੇ.— ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ

India

Khosla, J.

“ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਖੜਾ ਹੈ, ਇਕੋ ਇਕ ਉਦੇਸ਼, ਜਿਸ ਲਈ 1850 ਦੇ ਐਕਟ XXXVII ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ

ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311(2) ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਜੋ ਉਸ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੋਥੀ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ। ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ

convt mence ਸਿਰਫ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ 1850 ਦੇ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵੈਂਟਸ (ਇਨਕੁਆਰੀਜ਼) ਐਕਟ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਐਕਟ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਕੀ ਹਨ? ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜੁਰਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਰਕਮ ਹੈ।

ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਹੇਠਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

'ਤੇ ਸਾਡੇ ਓਪਮਰ., ਇਸ ਲਈ, ਹੇਠ ਇੱਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵੈਂਟਸ (ਪੁੱਛਗਿੱਛ) ਐਕਟ *

1850, ਦ; ., ਨਾ ਹੀ ਅੰਦਰ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੈ-

■ - ਇੱਕ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ

ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਭੁੱਲ

ਸਮਾ . ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ' ਸਜ਼ਾ' ਲਗਾਉਣ ਦਾ

ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੈ. ■ vaw ਦੁਆਰਾ v ed ਜੋ ਉਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ

v ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ. ”

1850 ਦਾ ਐਕਟ XXXVII ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਪੂਰੀ Kapur Singh
ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ^{v.}
ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। The Union of
India

ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਨ- ਕਵਾਇਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹਾਈ Khosla, X
ਕੋਰਟ ਦਾ ਜੱਜ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ
ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਭਾਗ
ਡੀ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ II(b)(i) ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਨਾਲ
ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ
ਜਾਂਚ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ
ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1850 ਦੇ ਐਕਟ XXXVII ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਂਚ ਲਈ
ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਪਾਰ*ਡੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਜਾ
ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਵੈਸਟਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਤਨਖਾਹ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ
ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ,
ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਜੋ ਜਾਂਚ ਨੂੰ
ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ
ਸੀ । ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ।

ਸਿਰਲੇਖ (ਡੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਤੀਜੀ ਦਲੀਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਿੰਦੂ (ii) ਨਾਲ
ਨਿਜਿੱਠਣ ਦੌਰਾਨ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ^{ਜੋ} ਉਹ 1850 ਦੇ ਐਕਟ XXXVII ਦੀ ਧਾਰਾ '6' ਦੇ
ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਿਸਟਰ ਵੈਸਟਨ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਕੁਝ
ਗਵਾਹਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਜਨ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ
ਕਿ ਧਾਰਾ 16 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਅਤੇ ਉਹ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।

ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਹਰ ਆਈਟਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਬੁਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ^{ਭਾਰਤੀ ਧਾਰਾ 16. ਹਰ}

ਅਦਾਲਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਵਿਵੇਕ J¹ ਖੋਸਲਾ, 'ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਜਾਂ ਬੇਲੋੜੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਜੇ. < ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਿਸਟਰ, ਵੈਸਟਨ ਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਡੀਟੇਈ ¹ ਐਡ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ^{ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।} ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਅਸੰਭਵ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਅਤੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, 20 ਲੱਖ ਗਵਾਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਕਦੇ ਵੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 16 ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਵਿਵੇਕ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ * ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ। ਜਾਂ ਬੇਲੋੜੇ ਸਬੂਤ।

ਇਕ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਇਹ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਜੋੜੀ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਦਸ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵੈਂਟਸ (ਇਨਕੁਆਰੀਜ਼) ਐਕਟ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੜਤਾਲ. ⁴

ਇਸ ਸਿਰਲੇਖ (iii)(ਜੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਖਰੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਵਿਪਰੀਤਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਮਾਮਲਾ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬਾਈ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕ੍ਰਾਈ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਖਰੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ^{v1} ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਗੈਰ-

ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ।

ਭਾਰਤ

ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਤੱਥ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਅੱਤਲੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਵਰਗੀਕਰਨ, ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਰੁਹ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਹੈ, ਪਰ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 26 ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਜਨਵਰੀ, 1950।

ibove ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ ਜਿਸਦਾ ਮੈਂ 1000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। 250 ਜੇ-।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਥਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ